

ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΕΘΝΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΓΙΑ ΤΑ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ

Νεοφύτου Βάμβα 6, 106 74 Αθήνα / Τηλ.: 210-7233221-2, Φαξ: 210-7233216,
Website: www.nchr.gr, E-mail: info@nchr.gr



Η ΕΕΔΑ παραθέτει στα ελληνικά τις
Καταληκτικές Παρατηρήσεις της Επιτροπής Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του ΟΗΕ
επι της Δεύτερης Περιοδικής Έκθεσης της Ελλάδας
(Νοέμβριος 2015)

Στις 5 Νοεμβρίου 2015, η Επιτροπή Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του ΟΗΕ (στο εξής «Επιτροπή») δημοσίευσε τις Καταληκτικές Παρατηρήσεις της επί της δεύτερης περιοδικής έκθεσης της Ελλάδας για την εφαρμογή του Διεθνούς Συμφώνου για τα Ατομικά και Πολιτικά Δικαιώματα (στο εξής «ΔΣΑΠΔ») (CCPR/C/GRC/2). Πρόκειται για τις Καταληκτικές Παρατηρήσεις που υιοθετήθηκαν από την Επιτροπή στις 3 Νοεμβρίου 2015, κατόπιν της εξέτασης της έκθεσης της Ελλάδας που έλαβε χώρα στις 19 και 20 Οκτωβρίου 2015.

Η Εθνική Επιτροπή για τα Δικαιώματα του Ανθρώπου (στο εξής «ΕΕΔΑ»), στο πλαίσιο του θεσμικού της ρόλου ως εθνικού φορέα προώθησης των δικαιωμάτων του ανθρώπου και ανεξάρτητου συμβουλευτικού οργάνου της Πολιτείας σε θέματα προστασίας των δικαιωμάτων του ανθρώπου, παρακολουθεί αδιαλείπτως την εφαρμογή του ΔΣΑΠΔ στην Ελλάδα. Άλλωστε, ως εθνικός θεσμός δικαιωμάτων του ανθρώπου με βαθμό διαπίστευσης Α, η ΕΕΔΑ συμμετέχει ενεργά στη διαδικασία εξέτασης της Ελλάδας από την Επιτροπή του ΟΗΕ.

Σε συνέχεια των Παρατηρήσεών της επί του Σχεδίου Έκθεσης της Ελλάδας σχετικά με την εφαρμογή του ΔΣΑΠΔ (Δεκέμβριος 2013), η ΕΕΔΑ απέστειλε στην Επιτροπή του ΟΗΕ Γραπτές παρατηρήσεις τόσο ενόψει της υιοθέτησης του Καταλόγου ερωτημάτων της Επιτροπής (Δεκέμβριος 2014) όσο και ενόψει της συνόδου για την εξέταση της Ελλάδας (Σεπτέμβριος 2015).

Στις Καταληκτικές Παρατηρήσεις της η Επιτροπή του ΟΗΕ εκφράζει την ανησυχία της και απευθύνει συστάσεις για σειρά θεμάτων ιδιαίτερης σπουδαιότητας, τα οποία και η ΕΕΔΑ έχει επανειλημμένως επισημάνει. Πρόκειται ιδίως για την έμφυλη ισότητα, τα άτομα με αναπηρίες, το σεξουαλικό προσανατολισμό και την ταυτότητα φύλου, το ρατσισμό και την ξενοφοβία, την καταχρηστική άσκηση βίας και την εξευτελιστική μεταχείριση, τη διάκριση σε βάρος των Ρομά, την ενδοοικογενειακή βία, την εμπορία ανθρώπων και την καταναγκαστική εργασία, τη δωρεάν νομική βοήθεια και την απονομή της δικαιοσύνης, τις διαδικαστικές εγγυήσεις κατά την κράτηση, την υποδοχή και κράτηση μεταναστών και αιτούντων άσυλο, τις διαδικασίες καθορισμού του καθεστώτος του πρόσφυγα, τους ασυνόδευτους ανηλίκους, την απέλαση αιτούντων άσυλο και μεταναστών χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα, τη φυλάκιση

λόγω αδυναμίας εξόφλησης χρέους, την αντίρρηση συνείδησης στην υποχρεωτική στρατιωτική θητεία, την ελευθερία του συνεταιρίζεσθαι, την ελευθερία γνώμης και έκφρασης, την αναγνώριση μειονοτήτων, την έλλειψη στατιστικών δεδομένων και τη διάδοση των σχετικών με το Σύμφωνο πληροφοριών.

Η Επιτροπή, μάλιστα, δυνάμει του άρθρου 71, παρ. 5, του Κανονισμού λειτουργίας της, επισημαίνει ιδιαίτερος την ανάγκη παροχής, κατά προτεραιότητα, από την Ελλάδα εντός ενός έτους συγκεκριμένων πληροφοριών για την εφαρμογή των συστάσεων αναφορικά με τρεις επιμέρους τομείς: την καταχρηστική άσκηση βίας και την εξευτελιστική μεταχείριση (παρ. 16), τους ασυνόδετους ανηλίκους (παρ. 32) και την απέλαση των αιτούντων άσυλο και των μεταναστών χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα (παρ. 34).

Ειδικότερα, σε ό,τι αφορά στην **καταχρηστική άσκηση βίας και την εξευτελιστική μεταχείριση**, η Επιτροπή συστήνει τη διεξοδική και άμεση διερεύνηση κάθε ισχυρισμού για παράνομη και δυσανάλογη χρήση βίας από τις αστυνομικές Αρχές από μία ανεξάρτητη Αρχή, τη δίωξη των δραστών και την τιμωρία τους εφόσον αποδεικνύεται η ενοχή τους με ποινές ανάλογες με τη βαρύτητα της παράβασής τους και την παροχή στα θύματα και τις οικογένειές τους εύλογης αποζημίωσης. Προς το σκοπό αυτό, η Επιτροπή κρίνει αναγκαία την παροχή στους αστυνομικούς υπαλλήλους κατάλληλης επαγγελματικής εκπαίδευσης με πλήρη σεβασμό στις αρχές των δικαιωμάτων του ανθρώπου. Την αναγκαιότητα αυτή έχει επανειλημμένως επισημάνει και η ΕΕΔΑ, η οποία όχι μόνο έχει διατυπώσει την πεποίθηση ότι η αποτελεσματική αντιμετώπιση του φαινομένου περνάει μέσα από την εκπαίδευση των οργάνων της τάξης στα ανθρώπινα δικαιώματα, αλλά έχει κατ' επανάληψη εκφράσει την ετοιμότητά της να συνδράμει τις αρμόδιες πολιτειακές Αρχές σε όλο το φάσμα των σχετικών με την εκπαίδευση δράσεων.

Αναφορικά με τους **ασυνόδετους ανηλίκους**, θέμα στο οποίο η ΕΕΔΑ έχει εγκύψει με μεγάλο ενδιαφέρον, η Επιτροπή επισημαίνει τη σοβαρότητα της κατάστασης των ασυνόδετων παιδιών που αιτούνται άσυλο ή διαμένουν παράνομα στην Ελλάδα και υπογραμμίζει την επείγουσα ανάγκη διασφάλισης του βέλτιστου συμφέροντός τους. Προς το σκοπό αυτό συστήνει στην Ελλάδα να αποφεύγει με κάθε δυνατό τρόπο την κράτηση των ασυνόδετων ανηλίκων, να δημιουργήσει δομές φιλοξενίας για τα παιδιά αυτά και να βελτιώσει τις συνθήκες διαβίωσης στις ήδη υφιστάμενες, να εντατικοποιήσει τις προσπάθειες για τον επανασχεδιασμό της διαδικασίας ανάθεσης κηδεμονίας και να θεμελιώσει σε ασφαλείς και επιστημονικές μεθόδους της διαδικασίας του προσδιορισμού της ηλικίας τους.

Στο ίδιο πνεύμα, τέλος, αναφορικά με την **απέλαση των αιτούντων άσυλο και των μεταναστών χωρίς νομιμοποιητικά έγγραφα**, η Επιτροπή επισημαίνει την ανάγκη διασφάλισης της πρόσβασης των αιτούντων διεθνή προστασία σε δίκαιες και εξατομικευμένες διαδικασίες αξιολόγησης, σε προστασία από την επαναπροώθηση χωρίς διάκριση και σε έναν ανεξάρτητο μηχανισμό εξουσιοδοτημένο να αναστέλλει αρνητικές αποφάσεις.

Η ΕΕΔΑ στο πλαίσιο του θεσμικού της ρόλου, θα συνεχίσει να παρακολουθεί την εφαρμογή του ΔΣΑΠΔ στην Ελλάδα, μεριμνώντας και για την περαιτέρω διάδοση των Καταληκτικών Παρατηρήσεων της Επιτροπής.

Οι Καταληκτικές Παρατηρήσεις της Επιτροπής Δικαιωμάτων του Ανθρώπου του ΟΗΕ

ENG/ΕΛΛ